

JAUNAIS CĒJS

AGROFIRMAS «KRASNIJ OKTJABRJ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

SESTDIENĀ, 11. JŪNIJS
1988. g.
№ 24 (59)

Cena 2 kap.

PSKP XIX KONFERENCI GAIDOT

Es ierosinu!

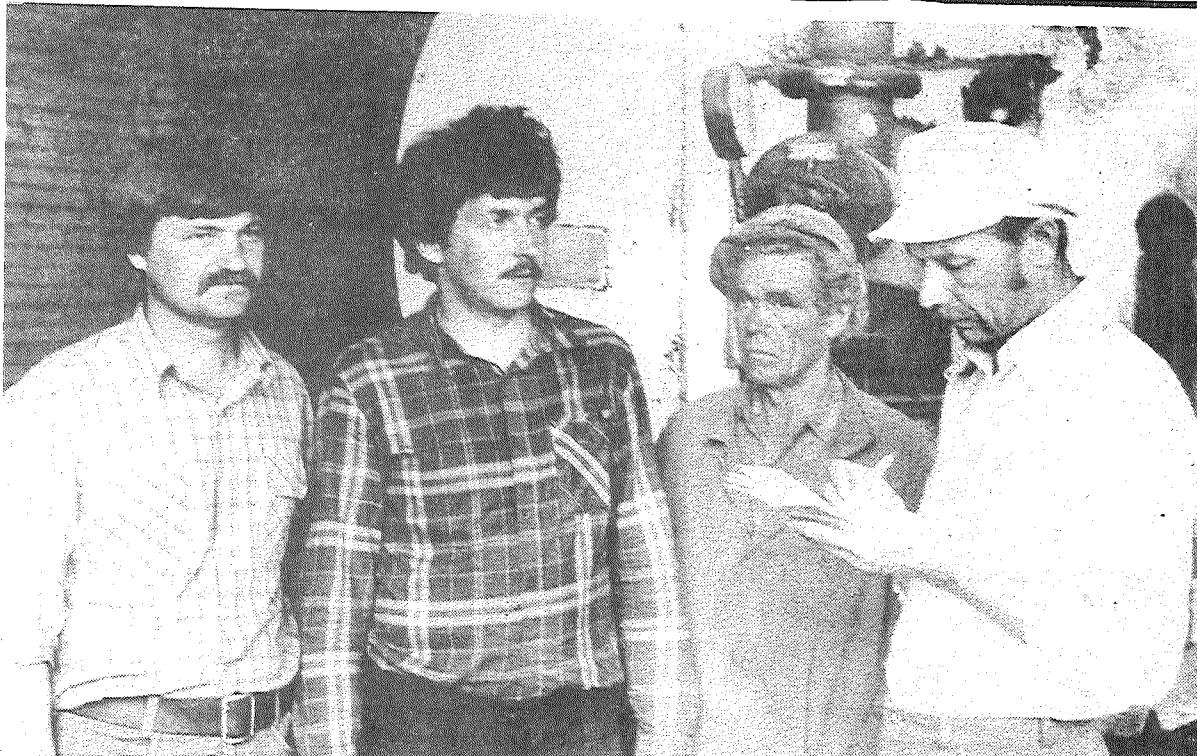
Domās dalās agrofirmas kolhoza «Krasnij Oktjabrj» mehānisko darbību vadītājs VASILIJUS KURMELOVS

No Komunistiskās partijas Višavienības 19. konferences mēs visi gaidām daudz, vēlamies, lai piepildās mūsu cerības. Ja es būtu delegāts, katrā ziņā ierosinātu trīs, bet, pēc manām domām, joti būtiskus priekšlikumus.

PIRMAIS PRIEKŠLIKUMS: atgriezties pie uzticēšanās cilvēkiem. Tagad ir tā: katram — ierindas vai vadītāja darba veicējam «piekomandē» vēl vairākus pārbaudītājus, kontrolētājus, tiek sacerēti dokumenti, ar kuru pašdzību, it kā izskaužam iespēju piesavināties, izsaimniekot. Bet dzīvē iznāk otrādi. Piemēram, lai izsniegtu darba cīmdu vai ko citu, man jāsacer vairāki papīri un jānes parakstīt augstāka ranga vadītājam. Bet vai viņš zina, cik tādu cīmdu vajaga? Nekā. Tāpat arī ar cīfriem materiāliem. Bet ja man neuzticas, ja tā vai neuzskata par godīgu, tad kāpēc pašam nepievērt, ja mantas paliek pāri! Tāpat tas ir arī darbā. Traktoriņš saņēma uzdevumu, bet jau zina, ka neviens viņam nešķērs, ka strādās godīgi, jo tūlīt ieradīsies kāds priekšnieks, kurš pamācīs un palabos. Kāpēc «rauties pušu», ja var paslinkot lauku malā, aiziet darba laikā pie kaimiņa, kuram mājās ir alus?

OTRAIS PRIEKŠLIKUMS: pirms kādam dod ražošanas uzdevumu, pats viisu izdomā līdz galam, proti saskaitīt jau gala iznākumu. Ja tu nemācesi ieskaidrot darba darītājam, ko no viņa vēlies, neceri, ka uzdevums tiek izdarīts, kā gribi. Ierosini vairākus izpildes variantus, lai cilvēkam būtu izvēle. Tad darba darītājam radīsies lielāka interese prei veicamo uzdevumu, tad viņam būs iespēja parādīt jaunradī, iniciatīvu. Kāpēc daudzkārt cilvēki tik ilgi «ciešūpojas», kārti un negriņīgi kertas pie uzdevumu izpildes? Tāpēc, ka viņi īsti nezina, kas jādara, av sagatavoti nestāndarīta, tas ir savai individuālajai pīejaai.

TREŠAIS PRIEKŠLIKUMS: partijas biroju, sekretāriem un locekļiem pastāvīgi būt kopā ar cilvēkiem, runāt ne tikai sapulcēs, bet arī darbinācās, fermās, rūpničās, uz lauku, individuāli ar katru, divu triju klausītāju pulciņā. Bet tagad biži vien partijas vadītie darbinieki aizņemti ar tādām lieťām, kuras jādara cīfri. Piemēram, saimniecīskajiem uzdevumiem, kultūrmassu pasākumu organizēšanu un vadīšanu, tam-līdzīgi. To tācu lai dara attiecīgi darbinieki!

Kamēr vēl zāles butonizēšanās stadijā un sākraisīt ziedus, tās visbagātākas ar vitamīniem, proteīnu un citām vērtīgām barības vielām, kas pilnībā saglabājas parreizi izzāvēta un samaltā veidā, kad miltus pārvērš granulās. Jau vairāk nekā nedēļu spārīgi kūp zāles miltu iecirkņa dūmenis piln-

racionā lopbarības cehā un griežas abas trumukaltes. Tveicīgajā vasaras gaisā zāles miltu smarža jūtama plāsā apkaimē.

Paredzēts ražot 100 tonnas vai arī nedaudz vairāk šīs vērtīgas piedevas lopbarības racioniem, kamēr zāles vēl nepaspēj pārziedēt. Tad tās vairs nav tik vērtīgas un miltu

ražošanu pārtrauks.

Valentīna RUTKOVSKA

Attēlā: zāles miltu ražotāji Anatolijs Popmanis, Juris Nikitins, Vnifantijs Cvetkovs un Pāvels Zabalujevs. Stundā ar katru no diviem agregātiem viņi saražo pa pus-tonnai granulu.

PANORAMA

Lai vienmēr
būtu saule...

Kolhoza ražošanas iecirkņu sociālistiskajā sacensībā pāvasara lauku darbos I vieta piešķirta kolektīvam, ko vada Voldemārs Adamovičs.

AR IESKATU PERSPEKTĪVĀ

Nesen kolhozagrofirmas «Krasnij Oktjabrj» siera rūpničā viesojās starptautiskā koncerna Alfa — Loval pārstāvji. Viņu apmeklējuma mērķis bija iepazīties ar iespējām piegādāt iekārtu siera ražošanai.

Mūsu rūpniča ieinteresēta tāda sadarbībā. Uzņēmuma vadība un

speciālisti aprēķinājuši, ka iekārtas, kura pašlaik darbojas siera rūpničā, fiziskais nolietojums iestāsies 1991. gadā. Tas vairs nav tālu un jau tagad sāk domāt par nākoši. Uz to lielā mērā pamudina saimniecīs aprēķins, jo kolktīvs strādā tā apstākļos.

kuri izdarīja sējumu un stādījumu stāvokļa detalizētu pārbaudi, lai noteiktu, kuram no iecirkņiem sacensībā pienākās prioritātē.

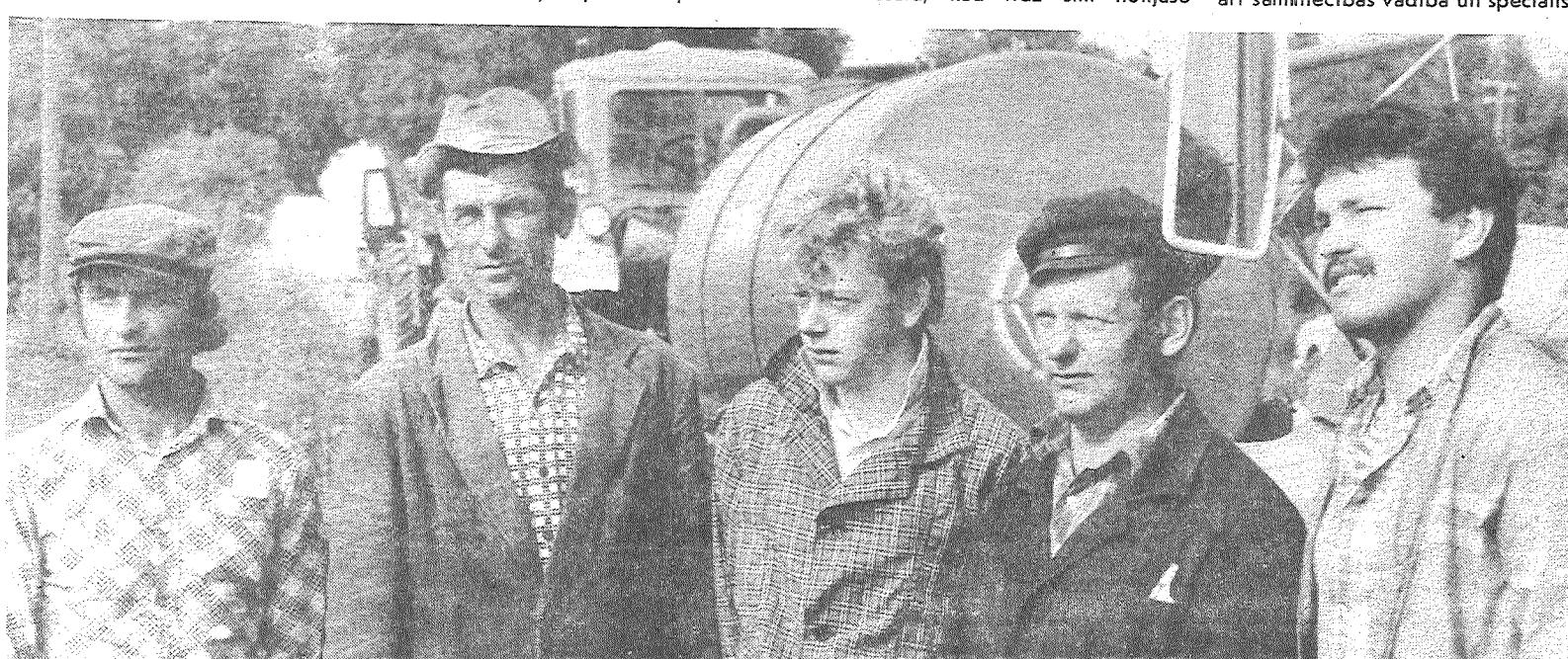
Jāpiebilst, ka šāda tipa parādības ir tikai atsevišķas epizodes. Kopīgi pa abiem ražošanas iecirkņiem sējumu stāvoklis labs — gan graudaugu, gan kartupeļu un lopbarības biešu, kukurūzas un linu, jo visi darbi veikti kvalitatīvi.

Sajā karstajā laikā lauku kopējiem brīvdienām nav, jo pār ražas likteņi nomodā jābūt katru brīdi. Tā domā gan tie mehanizatori, kuri izdara ķīmisko ravēšanu, gan rušināmkultūru vagotāji, gan arī daudzus saimniecības tālīnieki — skolēni un pieaugušie, kuri soli pa solim pārīstīgā biešu vagas, raugofies, lai līdzās biešu stādījumiem nepaliku nepamanīta neviena nezāle. Čakli strādā Riebiņu skolas audzēkņu darba desanti. Lielās plātbās izdarīta jau arī otrā ravēšana un piebarošana.

Veiksmīgs darbs šopavasarā izceļ ķīmiku mehanizētā posma vīrus, kuri strādā II ražošanas iecirknī. Viņi apstrādājuši vairāk par pusotra tūkstoša hektāru, dažus arī atkārtoti, vairāki no šī posma mehanizatoriem

dienā izpildījuši pa četrām un vairāk normām. Kā vienmēr šeit veiksmīgi strādā pieredzējušais agrokīmikus traktoriņš Stanislav斯皮尔斯, kurš šogad lepojas ar jaunu traktoru un arī miglojā, cīti.

ATTĒLĀ: II ražošanas iecirkņa sējumu aizsardzības mehanizētās posms Ievans Kuznecovs, Markels Maslobjevs, Vladimirs Šeļčuks, Stanislav斯皮尔斯 un Viktors Meikšāns.

Maiga meitene ar miršu vainadziņu vīrs līgavas plīvura. Mirkļu no pierību apzinošajās acīs un lūpu kaktīnos, šķiet, tomēr spurdz laukā jaunības smieku velniņš. Blakus viņš — svinīgā uzvākā, apnēmības un palāvības pilns jauneklis, gatavs atdot visu savai jaunajai laimei. 1938. gada februāris.

To veco fotogrāfiju Laizānu ģimenes albumā un šo te, laikrakstā, šķir piecdesmit gadi. Vesela kopā no-

dzīvota dzīve. Dienas krājušās citās citās, un laiks tās apzeltījis par pastāvību un uzticību, par pacietību un mīlestību.

Zelta kāzas. Ne tik daudz vecie Laizāni paši, cik bērni grib šīs svīnības. Sētkus viņu bērnības mājā. Nu jau arī mazbērni lieli izauguši. Reizē ar kokiem vectēva sētā. Ak, cik augstu zaru rokās pacēlēs bijušo šūpoļu šķērskoks! Tas tur jau ieaudzis un ārā vairs nav izceļams.

Ar grūtu dienu kopā nodzīvotajos gados nav bijis mazāk kā akmenū

šejiens zemē.

Taču Venerandai nekad nav bijusi jānozēlo sava izvēle.

No zemes izceltie akmeni iemūrēti ēku un tiltu pamatos, bet grūtās dienas ieaudušās saulainajās kā dzīpāri pašas darinātajā segā. Un viņu drūmums tikai spilgtāk izceļ gaisuma spozmi, kas vienmēr bijusi blakus.

Meitīnas un dēla piedzīmīšana — tā bija jaunās ģimenes lielā laime un lielā rūpes. Mainījās vāras, bet nemainīga palika gādība par to,

arī

grūtu

gādību.

SAIMNIECISKĀ APRĒKINA SKOLA

PIEREDZE, KURA

ATTAISNOJUSIES

Svētceļojums uz Puškina zemi

Katrai gadu jūnija pirmajā svētdienā, kas ir višuvāk lielā krievu dzejnieka Aleksandra Puškina dzimšanas dienai, no malu malām uz Mihailovsku dodas cilvēki. Tas ir kā svētceļojums uz Puškina zemi, kur, lai arī cik gadu paitet, viss vēl glabā viņa elpu, viņa soļus, visur gaisā virmo viņa dzejoļu vārsmas, ne tikai no plāksnēm, kas izvietotas šur tur dzejnieka pastaigu takās. Te viss liek domāt, ka viņš joprojām ir stārp mums...

Katrai gadu skaistākajā no jūnija dienām te ierodas tūkstoši A. Puškina dailrades cienītāji. Daudzi atbrauc krietu laiku iepriekš, jo dzejnieka svētku dienā ar vieglu automašīnu nemaz nav iespējams pieklūt kaut cik tuvāk mērķim — stāvvietā pie meža ceļa, kas ved uz Mihailovsku. Šogad 22. reizi tradicionālajā viefā plāvīnā pie Puškinu nama sapulcējās tūkstoši

jaunu un vecu no tuvām un tālām malām, lai dzirdētu stāstījumus par viņu, jo katru gadu, gatavojoties šiem svētkiem, Puškina dzīves un dailrades pētnieki atrod ko jaunu, nezinātu, lai klausītos dzeju, kas skan daudzās valodās. Uz svētkiem ierodas plaši pazīstami mūsu zemē vārda un otrs meistari, viesi no ārzemēm.

Ideja par A. Puškina dzejas svētku rīkošanu pieder S. Geiçenko, kurš šeit ieradās tieši no Padomju Armijas pēc kara. Pateicoties viņa nenogurdināmajam entuziasmam, pūlēm, apgarotajai aizgrābtībai, Mihailovska un pārējās ar to saistītās senās muīžas — Trogorska un Petrovskoje, kā arī Puškina Kalni ar tie, kādus mēs redzam, uzcelti no posta un cik bijis iespējams pietuvināti dzejnieka laikam, viņa garam. Visus šos gadus apmeklētājus laipni sagaida sīrmās A. Puškina svētītās sargs un gars S. Geiçenko.

Gatavojoties dzejnēka 189. dzimšanas dienai, daudz bija strādājuši visi. Un svētki izskānēja koši, grandiozi. Katrs paņema līdzi daudzus suvenīrus. PSKP Puškina Kalnu partijas rajona komitejas un Pleskavas apgabala rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas laikraksta «Puškinskij Krajs» speciālizdevumu, veltītu slavenā novadnieka piemiņai.

A. MEŽMALIS

Bet vai tad tikai koki vien tā saaugkopā?

... Viņi pirmoreiz ieraudzīja viens otru jau bērnu gados. Veneranda ganīja sava tēva, Pēteris — sveša saimnieka lopus, jo zemes pašiem nebija daudz, bet ģimene liela. Tā bija tāda pusaudžu pazišanās, kas ātri piemirsās. Bet tad... Pa kuru laiku no mazā, stūrainā skukēna bija izaugusi meitene, no kuras Pēterim nesākējās ne acu novērst!

Laizānu mājās jaunieši bieži pulcējās uz «večerinkām», jo istabas bija lielas — te varēja ērti padejot. Kad izskanēja pēdējais mūzikas akords, Pēteris arvien centās pieteikties Venerandai pavedītājos. Un viņai bija patīkami tieši šī puša sabiedrība — tāds nopietns, krietns, labs. Iesāna līdz mājām caur mežu likās tik neilga. Varēja būt garāki tie nepilnie trīs kilometri. Nelaimes gadījumā mežā Pēterim jau agrā jaunībā bija savainota kāja; viņš kliboja. Taču, cik Veneranda paskaitījās uz tiem veiklajiem, stāltajiem, tīk redzēja — neviens nav labāks par viņas Pēteri. Un izšķīrās par «jā» vārdu, lai kopējais ceļš būtu mūža garumā.

Ar grūtu dienu kopā nodzīvotajos gados nav bijis mazāk kā akmenū

lai zeme borotāja atalgo kopēju ar dāsnu ražu. Arī kara virpulis neaizrāva Pēteri un Venerandu Laizānu no mājām, kurās viņi bija savijuši savu ģimenes ligzdiņu.

Piedzima un drīzumā vien nomināra jaunākā meitīņa — tās bija pirmās lielās viņu kopīgās bēdas. Kolektivizācija — atkal jauns pārbauddijums zemnieka dzīves paražām un godaprātam. Divus gadus Pēteris Laizāns stūrgalvīgi turējās pretī spiedienam, taču lielie nodokļi beidzot tomēr lika padoties un arī viņš kļuva kolhoznieks. Un ne bija jāteic, ka kādreizējā nelaimē radies sava labums. Kad uz darbdienu nesanāca ne pliks grasis, lieti noderēja tie daži desmiti pensijas rubļu, kas Pēterim bija piešķirti kā darba invalidam. Iznāca par ko nopirkti maizes klapīnu, kad veikalā Preiļos bija izstāvēta garumā garā rinda.

Pēteris Laizāns stāstīja: kad 1955. gadā pār priekšsēdētāju atnācis Romualds Kavinskis, viņš esot brīnījies — vai tad kolhozā iepriekšējā gadā tīkai salmi vien auguši? Tie vien bija, bet no graudiem ne vēsti — kātēs kā izslaucītas. Īsti zemnieki nekād nekokā degunu — ja nav pār ko priešties, arī «karātavu humorsi» der smieklim.

Ar jaunā priekšsēdētāja atnāšanu kolhozā «Krasnij Oktjabrī» dzīve beidzot sāka iet uz augšu. Māte strādāja laukkopības brigādā, tēvs pārzināja šķirnes cūku fermu. Visādi jau gājis arī šajos gados. Vienlaik fermu pārzinis mēnessī sāka saņemt tikai 50 rubļus. Tāpēc jāteic, ka Laizānu pirmo atvašu — dēla un meitas bērnība un jaunība grūtuma ziņā nav salīdzināma ar mazbērnu — Ilzes un Viljā tagadējo saulaino dzīvi.

Viņi visi dzīvo Stučkā. Dēls, neklātie nē apguvis cienījamu profesiju, strādā par meistaru Plavīnu spēkstaciā, meita ir meistare Stučkas telefona aparātu rūpniecībā. Sogad uz Maija svētkiem viņas ģimētne ievietoja rāju Goda plāksnē. Ilzīte pašlaik pabeigusi devīto klasi, bet Vilnis jau braukā uz Rīgu, uz universitāti. Un neviens no viņiem Laizānu vārdā kaunu nedara.

Pavasaros, vasarās un rudenīs bērni un vedekla ir bieži viesi Leiniķos. Palīdz vecākiem dārzu sastrādāt, apsēt, ravēt, aitām sienu sagādāt, rāju novākti. Nav vairs vecajai mātei īsta acu gaišuma, tēvam klibā kāja arī galīgi negrib klausīt. Tomēr nez vai kāds ir dzirdējis Laizānu zēlojamies. Jo vai tad nav iznācis tā, kā viņi gribējuši? Bērni izauguši par krietiņiem, godīgiem cilvēkiem, kas cienā darbu un mīl savus vēcas, nebaltais dienai gados, kad vēl spēka bija vairāk, iekrāts sava rublītis. Lauku mājā bez ērtībām vecam, nespēcīgam cilvēkam nav viegli. Bet meita Stučkā ceļ apkurināmu dārza mājiņu. Kad tā būs gatava, viņa grib nemit māti un tēvu pie sevis.

— Kur te tādi lieli koki saauguši? — brīnījās Pētera brālis, ciemos atbraucis.

Jā, laiks gājis, un reizē ar to auguši koki un cilvēki. Zēl būs atstāt šo pagalmu, kur zeme atceras viņu vieglos un smagos soļus, šos kokus, kas tagad saudzīgi sargā savus kopējus no saules svelmes...

Bet pirms tam jau vēl būs svētki. Zelta kāzas, kurās izaugušie bērni rīkos saviem labajiem, sirmajiem vecākiem savas mīļās bērnības mājā.

Lilija LAUCE

TEICAMNIECES

Aizritējis kārtējais mācību gads, un skolas bēriem kļāt gaidītā vasaras atpūta. Brīvdienas Riebiņu vidusskolas saimi sagaidīja ar bagātīgu sauli, lai rudeni, ziemu un pavasari nostrādātu bēri, varētu labi atpūsties, iedegt brūni, norūdīties, atjaunot spēkus jaunam, no pierīnam darba cēlinam.

Daudziem vēl ir eksāmenu un gaivōšanā izlaidūniem laiks, iestājekšāsāmenu spriegās dienas, bet daudzi jau sājušies līdzās lielajiem darbos. Viņu vidū arī teicamnieces, ko redzat fotoattēlā: (no kreisās) 2.b klases skolniece Nataša Sorokina, 5.a klases audzēkne Jolanta Radziviloviča, Aija Kavinska un Ruta Radziviloviča no 3.a klases un Tanya Fomina no 2.b klases.

nešus — 1985. gada maijā un jūnijā. Iecirkņa darbs tika novērtēts divos variantos. Tāpat kā iepriekš tika sastādīti darba uzdevumi, taču paralēli darba algu aprēķināja pēc normatīva, darba kolektīva padome savās sēdēs noteica strādnieku darba līdzdalības koeficientu un izpeļņu, piemaksas meistariem un darbu vadītājiem. Sēžu lēmumi tika pajānoti vienam, plaši apspriesti, izskaidroti. Lietišķas spēles palīdzēja izstrādāt kolektīvā darbu zemēmuma mehānismus, nenodarot ražošanai nekādus zaudējumus.

Tā kā kolektīvais darbus zemēmums likvidē pierastos darba uzdevumus, strādniekiem lauj salīdzināt saņemtu algu ar ieguldītajām pūlēm, viņu uzķverē zūd pierastā saikne starp individuālo darba ieguldījumu un saņaksumu.

Kolektīvo stimulēšanas fondu, kas lielā mērā nosaka strādnieku algas līmeni, veido visa kolektīva saskaņots darbs, mazāk tas ir atkarīgs no viena strādnieka, posma vai brigādes ieguldījumiem. Parasti strādniekiem ir grūti aptvert saikni starp plānoto algas normatīvu uz 1 rubli celtniecības un montāžas darbu un konkrētu uzdevumu. Kieģeju mūrēšanā vai logu rāmju ielikšanā. «Vai tikai nesamazinās alga no manis neatkarīgu apstākļu dēļ?» tā domā daudzi.

Nē, nesamazinās — pierādīja divu mēnešu darba pierede vecākā darbu vadītāja V. Korabjova iecirkni. Šajos divos mēnešos atrastas ēertas uzskaites dokumentācijas formas, atrisināti citi praktiski jautājumi. Kolektīvais darbus zemēmums V. Korabjova iecirkni ieguva savas likumīgās tiesības. Tād to sāka ieviest pārējos šīs celtniecības pārvaldes iecirkņos, vēlāk to pārņēma arī citas tresta celtniecības pārvaldes.

Interesanti salīdzināt arī tādus skaitļus: vienpadsmītā piecgāde tresta peļņa bija 4 miljoni 600 tūkstoši rubļu, bet 1986. gadā — 2 miljoni 200 tūkstoši rubļu. Citiem vārdiem

Ne pārāk sen agrofirmas «Krasnij Oktjabrī» delegācija apmeklēja Daugavpils teritorisko vispārējās celtniecības trestu. Mūsu ekonomisti, celtniecības nozares vadītāji un speciālisti ieinteresēti centās apgūt kolektīvā darbu zemēmuma ievedīšanas pieredzi. Un tas nebija nejauši. Sodien kolektīvais darbus zemēmums ir izšķirošais posms kapitālās celtniecības efektivitātes paaugstināšanā. Tādāt piedāvājam jūsu uzmanībai Daugavpils tresta pieredzi.

vojis publicēšanai laikrakstā vairākus rakstus par jaunu darba organizācijas un apmaksas formu ievedīšanas jautājumiem. Aicinām visus laikraksta «Jaunais Cēlš» lasītājus aktīvi iesaistīties to apsprišanā. Tādāt piedāvājam jūsu uzmanībai Daugavpils tresta pieredzi.

KĀ TAS SĀKĀS?

Kolektīvais darbus zemēmums trestā sākās ar lietišķajām spēlēm vecākā darbu vadītāja V. Korabjova iecirkni. Šajos divos mēnešos atrastas ēertas uzskaites dokumentācijas formas, atrisināti citi praktiski jautājumi. Kolektīvais darbus zemēmums V. Korabjova iecirkni ieguva savas likumīgās tiesības. Tād to sāka ieviest pārējos šīs celtniecības pārvaldes iecirkņos, vēlāk to pārņēma arī citas tresta celtniecības pārvaldes.

Interesanti salīdzināt arī tādus skaitļus: vienpadsmītā piecgāde tresta peļņa bija 4 miljoni 600 tūkstoši rubļu, bet 1986. gadā — 2 miljoni 200 tūkstoši rubļu. Citiem vārdiem

KĀRTĪBAI JABŪT VIENMĒR

Ir cilvēki, kuru pati būtiskākā īpašība ir godprātība (no senā vārda «godaprāts»). Savienojumā ar kautrību un vienkāršību tā veido ļoti krietnus, gaišu raksturu. Par tādu cilvēku tika sauktus rakstnieks, kinorežisors, aktieris Vasilis Šukšins. Taču tādi ļaudis mīti mums blakus arī ikdienā. Godaprāts jeb sirdsapzīņa liez viņiem atļauties pārišķības, nolaidības, liek kārtu darbu veikt ar pilnu atdevi.

Es jau iepriekš atvainojos Ninai Cvetkovai — Reinieku fermas vadītājai, ka arī viņu es te publiski grību nodēvēt par tādu godprātīgu un kautrīgu cilvēku. Atvainojos — tāpēc kā zinu: godprātībai un kautrībai nepatik, ka to tāpēc izceļ, slavē — citādi kas nu tā būtu par kautrību! Kautrīgs cilvēks labāk kļūsot pacietīs viņam adresētu nepelniņtu pārmetumu nekā pienems uzslavu.

Bet kā gan lai nepāslavē, ja rajojošā lopkopības fermu skatē, kas pagājušajā nedēļā notika mūsu agrofirmā, stingrā žūrijas komisija, kura kopumā izteicā neapmierinātību ar mūsu saimniecībā vērtēto fermu darba kultūru un sanitāriju, cītu vidū tomēr izcēla «Reiniekus», kas priečēja acis ar tīriku, kārtību, sakopību.

Protams, fermu vadītājiem un lopkopjiem ir siks ataisnojums tam, ka viņi nevarēja pārbaudītājiem visur demonstrēt priekšīmīgu spod-

rību, ka to redzīgā acs pamānīja arī pārišķības pēdas. Sākumā taču bija paziņots, ka skate notiks vienu dienu vēlāk, bet pēc tam telefona programma atsauca šo informāciju un skati pārcēla vēl agrāk — uz 2. jūniju. Bet datumi mēneša sākumā ir tieši tas laiks, kad fermu vadītāji gatavo atskaites par aizvadīto posmu, tāpēc šīs dienas ir tāpēc spriegas pat parastā situācijā, kur nu vēl pirms skates!

Bet, kad fermā atnāk strādāt jauna — arī gados jauna — telkopeja, kopējā atmosfēra kolektīvā audzina labāk par visādiem oficiāliem aizrādījumiem un sodiem. Tie vienkārši izrādās nevajadzīgi. Vecākās kolēģes pāsās biedriski pamāca, ja pamana nevīžību, nolaidību. Tāpēc fermā gan ražošanas rādītāji ir stabili, gan kārtība valda arī ikdienā. Un «labāko skaitā» Nina Cvetkova nosauc visu fermas kolektīvu — gan teleskopēs, kuru ziņā ir telites ganāmpulka atrašanai, gan viņu nomainītājas, gan nobarojamo jaunlopu kopējas.

Mēs iebrācum fermā pēc skates, tieši vakara barošanas reizē. Bija neerī stāvēt un skafīties, kā sievietes cilā smagās spānu ar miltiem un dziru — fermā faktiski gandrīz nav mehanizācijas, bet negribējās viņas arī atraut no darba. Redaktors tomēr no fotogrāfēja vienu no šī telkopeju kolektīva grupu, kuru drošajās rokās ir mūsu piena lopu ganāmpulka nākoņe.

ATTĒLĀ: Svetlana Viša, Tekla Tuča, Monika Sabanska un Ľubava Tumasova.

M. AUSTRUMA

Viss sākās ar to dienu, kad agrofirmas «Krasnij Oktjabr» agronomi un citu dienestu speciālisti pirmoreiz ieradās pie saviem kolēgiem kolhozā «Dzintars». Braucienā mērķis bija izpeitīt linu ražošanas efektivitātes paaugstināšanas iespējas. Tā patiesītē ir, ka lopkopību kolhozā «Dzintars» pašlaik grūti nosaukt par pirmrindas nozari. Par to liecinā linkopības finansiālais stāvoklis. Zaudējumi tajā 1986. gadā saimniecībā kopumā bija 43 tūkstoši rubļu. Nākamajā gadā stāvoklis nedaudz uzlabojās, taču 26 tūkstošu rubļu mīnuss tomēr bija palicis. Tam ir vairāki iemesli. Taču galvenais, protams, ir zemā rāzība. Pagājušajā gadā, pieņēmam, no hektāra vidēji tika novākti tikai 2,2 centneri linsēkļas un 0,9 centneri linsēku.

Statistika rāda, ka agrofirmā «Krasnij Oktjabr» linu ražošanas rādītāji ir krieti augstāki. Par pierādījumu minēsim faktu, ka šīs nozares rentabilitātē pagājušajā gadā, pieņēmam, bija pat 87 procenti. Un linšķiedras realizācija pārsniedza 7,9 centnerus no hektāra, tātad raža bija augstāka par 8 centneriem. Agrofirmas speciālistu interese par šo braucienu bija pilnīgi saprotama. Vajadzēja rast atbilsti uz jautājumu: ar ko tad galu galā atšķiras linu ražošanas tehnoloģijas abās saimniecībās?

Jau braucot cauri kolhozam «Dzintars», bija redzams, ka šeit ir smagā māls mīlīts augsts. Ja karstā laikā māls sakaļst — pagalam raža. Sarunā ar kolēgiem noskaidrojās, ka saimniecībā turklāt nav neviens šķūna ar piespiedu ventilāciju. Ja laiks labs, tad bez tā, protams, var iztikt. Darbs rīt pēc sistēmas — «Lauks — fabrika». Bef lietus laikā, kad fabrika never pieņemt produkciju ar paaugstinātu mitrumu, stāvoklis kļūst kritisks.

Nevarēja neievērot vēl kādu interesantu faktu. 1986. gadā saimniecībā līnijā bija atvēlēti 270 hektāri un iegūtas 52 tonnas linšķiedras. Pagājušā gadā sejplātības tika samazinātas par 50 hektāriem un rāzība uzreiz paaugstinājās. Izdevās ievākt gandrīz 49 tonnas šķiedras. Tātad vēl ir rezerves sējumu struktūras optimizācijā, linu audzēšanai piemērotāko lauku izvēlē, tehnoloģijas pilnveidošanā. Taču atklāti visas šīs rezerves viena brauciena laikā nebija nemaz tik vienkārši. Kolhozā «Dzintars» visu it kā darīja pareizi, bet

labas ražas nebija. Tājā pašā dienā abu saimniecību speciālisti vienojās par sadarbību. Tika iepļānots piešķirt kolhozam «Dzintars» sēklu kodināšanas līdzekļus, vairākus traktorus, lai laikus varētu pabeigt sējas kampanu. Iespēju robežās nolemts palīdzēt arī ar preparātu «Glini», sniegt atbalstu organizatorisku jautājumu risināšanā. Un pat visvienkāršākais pieredzējuša speciālista padoms reizē ir zelta vērtis.

Tas, par ko es te šodien stāstu, nav parastā palīdzēšana vājākai saimniecībai šefības kārtā. Tās nav pierastās attiecības, kas saista paraugsaaimniecību «Krasnij Oktjabr» ar zonas

fāciju par linkopības jautājumiem. Bet tagad dažos vārdos pāstāstišū par šīs sistēmas locekļiem. Uz brīvprātības principiem tajā var iesaistīties uzņēmumi, kas vēlas saņemt kvalificētu palīdzību linu ražošanas intensīvo metožu organizēšanā. Pagaidām iniciatīvu izrādījušas tikai divas saimniecības — «Dzintars» un Raipa kolhozs. Tas sōbrīd ir pietiekami. Arī attiecību mehānismu ir vieglā izstrādāt, ja sistēma nav pārlieku sazarota. Taču nākotnē, protams, būtu mērķtieci, tādās iesaistīties visām rajona linu audzētājām saimniecībām un, kā tehnoloģisko kēdi noslēdzot, posmam, linu fabrikai.

Kas par labumu agrofirmai uzņemties papildu rūpes! Pirmkārt, kolhozs «Krasnij Oktjabr», kas ietilpst agrofirmas sastāvā, ir bāzes saimniecība, Jau pēc savas būtības tai jābūt ieinteresētai uzkrātās pieredzes ieviešanā. Otrkārt, ražošanas sistēmas dalībnieku savstarpējās ekonomiskās attiecības paredzēts dibināt uz saimniecīskā aprēķina principiem. Pēc darības rezultātiem reizi gadā vai pabeidzot ražošanas ciklu saimniecībām — sistēmas dalībniecēm vajadzēs atskaitīt vadošajam uzņēmumam daļu līdzekļu, kas iegūti par papildus saražoto produkciiju. Uzsvēru, ka tieši papildu produkcija, kuras iegūšanā būs ieinteresētas abas puses, ir uz saimniecīskā aprēķinu balstīto attiecību pamata. Tās iegūšanā būs izdevīga, tādējādi saprotama arī agrofirmas interese. Turklat šo interesi vēl stimulē noteikta piemaksā speciālistu pamatlīdzībai.

Saimniecīskā aprēķina attiecības nosīprinātas divpusējā līgumā. Taču galvanais pašlaik nav šis līgums, bet gan tie liefišķie un biedriskie kontakti, kas veidojas kopīgā darbā. Vieniem jāiemācis palīdzēt, otram — izmantot palīdzību. Šķiet, kas gan varētu būt vienkāršāk. Tomēr ilgus gadus lauk-saimniecībā tik daudz kas tika diktēts no augšas, ka speciālistiem izstrādājies zināms komplekss — neprasme sastrādāties. Tā pārvērēšanā daudz var dot jaunās starpsaimniecību kooperācijas formas pirmie soļi.

A. ALEKSEJEVS

KOOPERĀCIJAS JAUNAS FORMAS PIRMIE SOĻI

kolhoziem un padomju saimniecībām. Mēs te cenšamies apjēgt jaunas ražošanas sistēmas «Linii» pirmos soļus. Tā ir pavisam jauna savdabīga starp-saimniecību kooperācija, par kuru pēdējā laikā daudz runā un raksta. Un, tā kā esam kļuvuši par lieciniekiem tās dzīšanai, pie viena pārrunāsim arī to, kādas ir šīs ierosmes perspektīvas.

Taču sākumā — informācija pārdomām. Ražošanas sistēma parasti tiek veidota, ja rajonā ir uzņēmums, kas spējīgs klūt par tās centru. Tādā uzņēmumā jābūt augstiem ražošanas rādītājiem, labiem resursiem palīdzības sniegšanai un noteikam intelektuālajam potenciālam. Tāpat tajā, protams, jābūt praksē pārbau-dītā tā produkcijas veida ražošanas tehnoloģijai, kuru ieviest ieinteresētās arī citas saimniecības.

Nav šaubu, ka agrofirma «Krasnij Oktjabr» atbilst visām šīm prasībām. Par tās sasniegumiem linkopībā tās piemiņētās korespondences sākumā. Lai palīdzētu radīt priekšstatu par intelektuālo potenciālu, nosaukšu tikai vienu faktu: šagad galvenā agronome I. Šaitere plāno aizstāvēt kandidāta diser-

sakot, gada laikā izdevās iegūt pusi no visas piecgades peļņas.

I Pakāpenība — tas bija likums, Puru trestā centās stingri ievērot. Kaut gan jāatzīmē, ka Daugavpils trestam bija teicami priekšnoteikumi, lai ieviestu kolektīvo darbuzņēmumu. Augstās bija inženieru sagatavošības līmenis, 85 procenti brigāžu strādāja pēc saimniecībā aprēķina principa.

Daugavpils tresta pieredze pārliecina, ka sagatavošanas posmā gandrīz vai pati galvenā nozīme ir tam, kāda attieksme pret kolektīvo darbuzņēmumu ir saimniecības vadītājiem, kā tas tiek izskaidrots cilvēkiem.

Tresta darba kolektīvos notika saņaksmes (citos pat divas trīs), kurās atklāta jaunās metodēs būtība, izskaidrotas tās īpatnības, iepļānoti pasākumi, kas saistīti ar pāreju uz kolektīvo darbuzņēmumu. Tā ieviešanas gaitā parādījās praktiskie rezultāti, skaitļi pārliecīnajā par tā priekšrocībām. 1985. un 1986. gada laikā visi tresta iecirkni, bet kopš 1986. gada jūnija arī viss trests kopumā pārliecīnā ieviesa kolektīvo darbuzņēmumu.

PAMATPOSMS

Pārejot uz kolektīvo darbuzņēmumu, par pamatposmu kļūjis ceļniecības iecirknis. Tieši šeit tiek izveidoti paplašināts darbuzņēmuma kolektīvs. (Piebildišu, ka tresta iecirkņu struktūra un veicamo darbu apjomus gandrīz atbilst mūsu agrofirmas saimniecības iecirkņa rādītājiem). Taču kāpēc pamatā liekams tieši iecirknis?

PIRMĀRT, ceļniecības iecirknī ir plāns darbam objektos, tam tiek plānoti tehniskie un ekonomiskie rādītāji, piešķirti materiāli tehniskie resursi.

TREŠĀRT, tieši ceļniecības iecirkni ietvaros var operatīvi un efektīvi manevrēt ar darba un materiāli tehniskajiem resursiem, ja ražošanā rodas neparedzētās situācijas.

Paplašināto darbuzņēmumu kolektīvu sastāvā ietilpst gan speciālistēm brigādes un posmi, gan palīdzībnieki (piemēram, torņa ceļnieku mašīnisti).

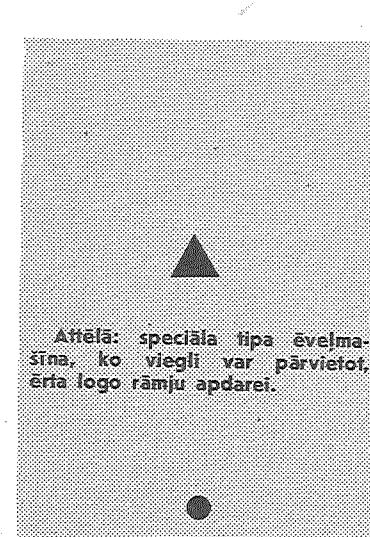
Attēlā: speciāla tipa ēvelmašīna, ko viegli var pārvietot, ērā logo rāmju apdarei.

REZULTĀTI

Vienpadsmītajā piecgadē trestā veikto ceļniecības un montāžas darbu apjoms pieaudzis līdz 2 miljoniem 560 tūkstošiem rubļu. Strādādam pēc kolektīvā darbuzņēmuma sistēmas visu 1986. gadu, Daugavpils trests palielināja ceļniecības montāžas apjomu par 2 miljoniem 150 tūkstošiem rubļu, tas ir, gandrīz tikpat, cik visā piecgadē.

Vienpadsmītajā piecgadē darba rāzīgums palielinājās gandrīz par 9 procentiem, bet 1986. gadā — par 10 procentiem. 2. ceļniecības pārvalde gada laikā darba rāzīgums palielinājās par 25 procentiem.

Turpinājums sekos.

